

Până în a cincea săptămână, viteza cu care tracta uneori Mike sania a început să-și spună cuvântul. A scris în jurnal că simțea că are glicemia scăzută. Mie mi-a spus că „simte cum slăbește”. În ajunul Crăciunului am putut să profităm din plin pentru prima dată de un vânt care ne-a împins spre sud, folosind velele pe care, optimiști, le luaserăm cu noi pentru a le atașa de sănii. Dar în ziua de Crăciun vântul și-a schimbat din nou direcția. Acum eu aveam hemoroizi, dar cel puțin așa mai uitam de durerea de picioare. Cherry-Garrard a scris: „Uneori abia mă abțineam să urlu”. Înțelegeam cum se simțea.

Într-o zi Mike a scos din trusa lui științifică două sticlute de apă foarte scumpă ca să le bem pentru analiza probei de urină. Mi-a spus să nu vărs niciun strop pentru că fiecare sticlă costa sute de lire și era precum apa-grea, însă nu radioactivă. Am admirat tot timpul dedicația lui Mike pentru munca sa de cercetare. Unul dintre proiectele sale științifice măsura experiența noastră calorică. Rezultatele erau surprinzătoare: „Când am urcat pe platou, izotopii au indicat un consum zilnic de energie de 10.670 la Ran și 11.650 la mine. Au confirmat cel mai ridicat consum susținut de energie înregistrat vreodată – valori care probabil se apropie de limita fiziologică”.

În a șazezecea zi Mike nu se simțea deloc bine și mi-a spus că probabil se înșela în privința efectelor altitudinii. Era îngrijorat în sinea lui că nu mai este capabil să alunge gândurile negative. A scris: „Aseară i-am mărturisit lui Ran temerea mea că nu mai sunt în stare s-o scot la capăt dacă lucrurile merg prost. E de la sine înțeles că am primit un răspuns de genul «Vom fi puternici», dar nu am simțit că mă înțelege cu adevărat. El își trage forța de la «Dumnezeu și familie și de la tot clanul dinăuntrul meu». Foarte util, n-am ce zice, dar eu știu că asta pe mine nu mă va ajuta dacă o să văd că șansele noastre de succes se evaporă în timp ce noi abia ne târâim”.

În seara aceea i-am dat lui Mike două pătrățele de ciocolată și a părut să aprecieze gestul. Eu nu prea mă pricep să fiu empatic. Știam că Mike era agnostic și nu mă așteptam să găsească vreun sprijin din această direcție. Sperasem totuși să-l ajute gândul la familia sa, care îi urmărește pas cu pas progresul, însă el nu părea să considere că acest lucru îi este de prea mare ajutor din punct de vedere psihic.

Metoda mea era să-mi ridic moralul în prima oră a fiecărei zile, când mă dureau cel mai tare picioarele, amintindu-mi pur și simplu că nu eram singur în confruntarea cu orele îngrozitoare ce urmau. Mă gândeam la bunicul meu, care vânase în nordul Canadei și luptase pentru țara lui în toate colțurile lumii. Mă gândeam la tatăl și unchiul meu, care și-au pierdut viața în cele două războaie mondiale. Mă gândeam la soția, mama și surorile mele și știam că toate mă sprijineau, iar asta mă ajuta să-mi înăbuș impulsul mereu prezent de a pune capăt durerii și frigului dându-mă bătut.

În ultimele 200 de mile până la pol am fost nevoiți să urcăm la peste 10.000 de picioare. Din cauza altitudinii ne simțeam și mai slăbiți, iar poverile începeau să ne schimbe în multe feluri subtile. Mike a ajuns la capătul răbdării, oprindu-se deodată, cu capul plecat, gata parcă să fie răpus de hipotermie. Am ridicat cortul, am aprins primusul și el a acceptat ca în transă o cană de supă călduță. Mîntea mea fremăta de gânduri. Nu mă îndoiam că se forța prea mult. Și eu făceam la fel. Nu aveam de ales. Trebuia să ne câștigăm rația zilnică acoperind numărul de kilometri necesari.

În a șaiszeci și opta zi vântul s-a domolit și s-a risipit ceața. Spre seară am văzut *ceva* în față. Pentru prima dată după 700 de mile în zăpadă se vedea ceva făcut de mâna omului. O fi fost polul? Obiectul s-a dovedit a fi un balon meteorologic pe jumătate îngropat în zăpadă. După 17 ore de tras săniile, pe 16 ianuarie, la 81 de ani după data nefastă la care ajunsese acolo Scott, am urcat ultima pantă și am atins Polul Sud. Călătoria nu se terminase, însă căraserăm până la pol suficiente provizii cât să ne permită să traversăm continentul fără să ne pierdem viața. Dacă norocul era de partea noastră. A fost un moment de exaltare. Mai ales pentru Mike, care nu fusese selectat în 1985, când Roger Mear își forma echipa.

Toată izolarea din ultimele luni s-a risipit ca prin farmec. Situl polar se schimbase mult, chiar dacă nu trecuseră decât 12 ani de la ultima mea vizită. Instalații cu forme ciudate cocoțate pe niște picioroange de oțel se înălțau monstruos în toate direcțiile pe principalul dom cu acoperiș negru în care trăiau și lucrau oameni de știință pe timpul iernii. Un mic grup de nouă persoane ne ieșise în întâmpinare, dar am alungat gândul la mâncarea de la cantina domului, forțându-ne să ne continuăm drumul spre nord. În total, la pol am făcut doar o pauză de 80 de minute.

Abia atunci, dincolo de pol, am descoperit ce înseamnă cu adevărat *frig*. Situația noastră, în ceea ce privește deteriorarea fizică,

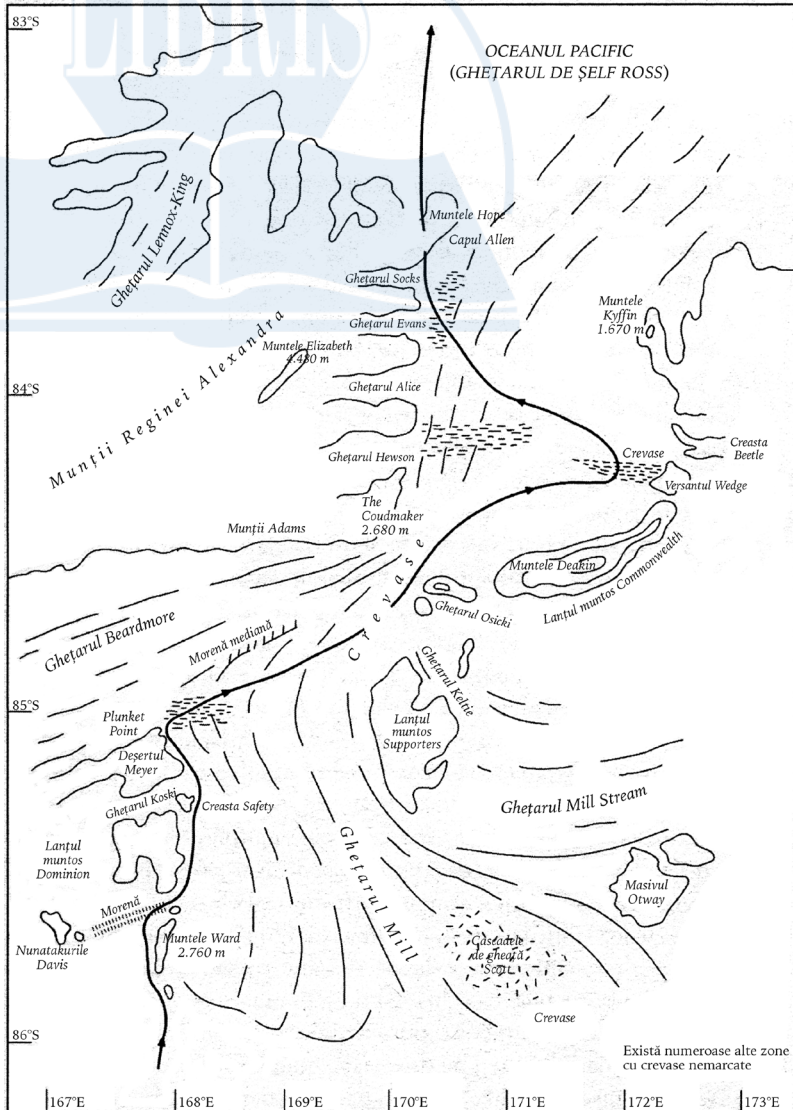
înfometarea lentă, îmbrăcămintea necorespunzătoare, indicele de răcire eoliană, altitudinea și chiar și data, era similară cu cea în care Scott și cei patru tovarăși ai săi au trecut de pol în 1912.

Am aflat de la Morag că Erling Kagge ajunsese la pol înaintea noastră și fusese evacuat cu avionul în săptămâna anterioară. Presa norvegiană afirma că el a câștigat cursa, dar săniile noastre erau de două ori mai grele și călătoria noastră de două ori mai lungă, așa că moralul nostru nu a fost prea afectat de această încercare de manipulare mediatică.

Simțeam că Mike nu e bine deloc, în ciuda faptului că se forța continuu. Știam că nu va recunoaște niciodată că ritmul său îi este cel mai mare dușman. Nu aveam cum să-l „oblig” să meargă în ritmul meu. Puteam doar să încerc să ajung la un compromis cu el în materie de ritm atunci când era necesar. Aveam și eu probleme tot mai mari cu rosăturile făcute de harnașament, diareea și hemo-roizii și cea mai atroce durere de picioare. Mike mi-a pus diagnosticul de posibilă infecție a oaselor și mi-a dat niște antibiotice. Mi-am dat seama ce norocos am fost 15 ani, cât nu prea m-a durut nimic. Oasele, dinții și degetele rupte, degerăturile și pietrele la rinichi mi se păruseră neplăcute la momentul respectiv. Dar acum simțeam ce înseamnă adevărata durere și mă temeam ca nu cumva să mă copleșească.

Pe 30 ianuarie am înregistrat prima coborâre barometrică de câteva sute de picioare, dar această veste bună a fost anulată de o descoperire potențial dezastruoasă. Mike își pierduse ambele bețe de schi din sanie. Dacă încercam să le folosim amândoi pe ale mele, înaintând fiecare cu câte unul singur, ne dezechilibram, iar când Mike a rămas din nou în urmă, i le-am dat lui pe amândouă, însă era din nou pe punctul de a intra în hipotermie și a trebuit să campăm mai devreme. Condiția noastră fizică devenea extrem de suspectă. Eu nu eram dispus să conduc expediții sinucigașe. Ne apropiam de limita capacității noastre de a face față unor condiții extreme fără să ne punem viața în pericol și asta se întâmpla, după cum știam amândoi, din cauză că ne înfometam, slăbind câte zece uncii pe zi deoarece de trei luni consumam cu 3.000 de calorii mai puțin în fiecare zi.

În ziua următoare Mike a început să se obișnuiască să tragă sania folosind un singur băț de schi și eu mi-am verificat constant busola deoarece știam că era nevoie de o mare acuratețe pentru a

Coborârea de pe Platoul Antarctic până la Oceanul Pacific

intra pe ghețarul Mill, începutul lungii coborâri de pe platou spre coasta Pacificului. De acum eu și Mike nu mai trebuia să facem nicio greșală. Când am început coborârea de 9.000 de picioare, eram ca într-o barcă de cauciuc la momentul când viteza curentului crește, înainte de vârtoare. Orizonturile care ni s-au deschis în față erau copleșitoare, o masă întinsă de piatră și gheață mișcătoare. Aceasta era zona de alimentare a unui ghețar ce se deplasa lent. În față noastră se căscau abisuri enorme și valuri verticale de gheață se înălțau la baza unor stânci negre, trunchiate.

Am scrutat cerul spre nord și nu am văzut niciun nor. Atât timp cât aveam vizibilitate bună, puteam găsi cea mai potrivită rută. Am simțit o încredere providențială și, pentru prima dată în această călătorie, plăcerea provocării. Cunoșteam regulile. Nu pierde niciun minut. Nu te opri pentru nimic. Aici nu mai trebuia să mă târâi. Atât timp cât vremea se menținea favorabilă, trebuia să gonim ca vântul. Aceasta era regiunea cu gropi uriașe descrise de Cherry-Garrard drept „crevase vaste în care am fi putut arunca *Terra Nova* cu ușurință”.

Am ajuns în sfârșit în locul unde ghețarul Mill se întâlnește cu ghețarul Beardmore și altă privesc uimitoare ni s-a deschis în față ochilor. Messner și Fuchs, singurii care au mai încercat ruta noastră, se rătăciseră în acest punct. Aveam de trecut și mai multe crevase, întrerupte pe o porțiune de un câmp de sastrughi ascuțite. Neputând să le traversez cu schiurile, am făcut eroarea fatală de a le da jos și a le lega de sanie. Prima punte peste o crevasă pe care am încercat s-o traversez fără schiuri era ușoară, nu mai lată de patru picioare și asemănătoare cu alte sute pe care le traversaserăm fără probleme. Întrucât harnașamentul era desfăcut în jurul taliei, corzile saniei nu m-au oprit, așa cum ar fi trebuit, iar căderea mea bruscă în puțul întunecat a fost stopată doar de chinga subțire a bățului de schi, prinsă de încheietura mâinii drepte.

M-am bălăngănit o secundă, mai mult surprins decât speriat. Frica m-a năpădit de îndată ce am realizat că doar bățul meu de schi, înfipt deasupra mea și încă prins de încheietură, îmi mai amâna moartea iminentă. La orice mișcare care ar fi dislocat bățul, puteam cădea în abis. Renunțând la prudență, mi-am întins în sus mâna liberă, cu picioarele sprijinite de pereții netezi de gheață. Deși îmi venea tot mai greu să mă sprijin în braț, mi-am ridicat corpul destul cât să ating buza crevasei cu mâna înmănușată și apoi să-mi aburc pieptul, ajungând sus în siguranță. Un minut am rămas

întins, tremurând ușurat, până când am băgat de seamă, îngrozit, că bățul meu și cealaltă mânășă, prinsă în curelușă, rămăseseră în groapă. M-am apropiat încet de margine ca să mă uit în jos și am oftat de ușurare văzând bățul de schi înfipt în zăpadă, la vreo patru picioare sub mine. Folosindu-mă de ghețe, am reușit să recuperez și bățul, și mânășa, care era vitală.

Câteva zile mai târziu am trecut printr-un câmp de crevase înșelător, la fel de letal ca orice câmp minat al marxiștilor, însă îngerii noștri păzitori ne-au ajutat să trecem de nenumărate obstacole dificile. În cele din urmă am ajuns la o pantă abruptă, la vreo 500 de picioare deasupra ghețarului de șelf Ross, și ne-am instalat tabăra a nouăzecea oară. După jumătate de milă puteam spune că am parcurs pe jos cel mai înalt, mai frigos și mai neospitalier continent, de la Atlantic până la Pacific. Oare cât timp mai aveam șanse de supraviețuire? De vreme ce ne atinseserăm deja toate obiectivele, singurul motiv practic pentru a ne continua drumul era să ajungem la navă înainte de plecarea ei, peste opt zile.

În a nouăzeci și doua zi de călătorie, în sfârșit fără crevase, am tras săniile zece ore și jumătate pe ghețarul plutitor Ross. Pe 12 februarie, în a nouăzeci și cincea zi de călătorie, ultimul avion american a părăsit Antarctica. Peste cinci zile avea să plece și vasul nostru din Marea Ross. Eram încă la 289 de mile marine de Insula Ross. Nu mai aveam timp de pierdut. Am chemat prin radio Twin Otter-ul, care ne-a recuperat de pe gheață, la 40 de mile „în largul” Oceanului Pacific.

Mike a scris în jurnalul său în seara aceea:

În timp ce Ran cerea prin radio să fim evacuați, eu am ieșit afară. Cortul nostru era ridicat în mijlocul unei vaste câmpii albe și soarele strălucea. Spre sud, o linie subțire se întindea de unde stăteam eu și dispărea dincolo de orizont, spre munții și văile bătute de vânt. De acolo urca pe ghețar și apoi către sud, spre pol. Și mai departe – drept pe restul platoului și coborând șerpuit prin văi, printre dune și sastrughii, spre ghețarul de șelf pe partea cealaltă, până pe coasta Atlanticului. Era cea mai lungă cărare neîntreruptă făcută vreodată de un om.

Nu vom ști niciodată cât ne-am fi putut continua drumul pe ghețarul de șelf deoarece sunt prea multe necunoscute și variabile. Chiar și așa, datorită succesului nostru am intrat în *Cartea Recordurilor*